

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJSIH DOGODKOV —

Policijska ura na Kosovem — V spopadih med policijo in Albanci ubita dva policaja — Izgredi najobsežnejši od l. 1981 — Izhoda ni

PRIŠTINA, SFRJ — Izgredi v mnogih kosovskih mestih trajajo že pet dni, včeraj so pa prišle prve vesti o streljanju na obeh straneh in smrtnih primerov. Tako naj bi bil v Podujevu ubit policijski častnik, drugi policaj pa je bil ustreljen v Titovi Mitrovici. Čeprav veljajo za Kosovo izredni ukrepi in je navzočih več tisoč pripadnikov redne vojske, Albanci ne odnehajo od protestov, ki so pričeli potem, ko so bile od kosovske skupščine sprejete ustavne spremembe, po katerih ima Srbija več kontrole nad Kosovem, torej je bistveno prikrajšana kosovska avtonomija. To pomeni, kot razumejo Albanci na Kosovem, srbsko zatiranje albanskega naroda v tej pokrajini, to kljub temu, da predstavljajo Albanci 85 ali več odstotkov celotnega prebivalstva.

Včeraj je bila uvedena še policijska ura na Kosovem, ki traja od 8. zvečer do 5. zjutraj. Prepovedane so vsi shodi in sicer se ne smejo zbrati na istem mestu več kot tri osebe. Oblasti so zaprle priškinsko univerzo in druge šole v pokrajini. Novinarja agencije Associated Press, ki sta včeraj potovala po pokrajini, sta poročala, da sta na cestah videla več sto vojaških vozil, med njimi celo sodobne tanke tipa T-72, ki so sovjetskega izvora in jih je nabavila jugoslovanska vojska. Poročila na ameriški televiziji kažejo močno oborožene policijske enote. Albanski demonstranti pa se jih vidno ne bojijo in so prizori takšni, kot jih je videti v poročilih iz Izraela, ko izraelski vojaki napadajo palestinske demonstrante.

Poročilo danes zjutraj na clevelandski javni radio postaji poudarja, da albanski demonstranti dobivajo več podpore od svojih sorojakov z vsakim dnevom. Tako baje delavci v tovarnah obljublajo svojo podporo in pomoč. Izhoda iz krize očitno ni, z izjemo, da oblasti uporabljajo vedno več policijske prisile. Pred pričetkom najnovejšega vala izgredov so komentatorji v slovenskih sredstvih obveščanja omenjali možnost »libanonizacije« jugoslovanskega juga, ako bodo Srbi pod Miloševićem vztrajali pri svojem nacionalističnem programu. Sodeč po nastali situaciji na Kosovem izgleda, da so imeli ti komentatorji prav. Kar še ni jasno, je, ali bo mnenje v Sloveniji, izraženo z besedami: Usoda Kosova je usoda Slovenije, tudi kmalu potrjeno kot resnično.

Poročila, ki prihajajo iz Jugoslavije, menijo, da bodo izgredi na Kosovem izzvali od Srbov še večjo podporo za Miloševića in njegovo politiko, pričakovati je tudi, da se bo ogorčenje zoper Slovenijo in Slovence, ki je že itak tako očitno in obsežno med Srbi, tudi stopnjevalo.

Kissingerjevo gledanje na zunanjo politiko — že ima ogromno vpliva na Bushovo vlado — Predlaga kupčijo med ZDA in ZSSR glede statusa vzhodnoevropskih držav

WASHINGTON, D.C. — Državni sekretar James Baker je priznal, da se on in njegovi sodelavci v State Departmentu skupno z Bushovo administracijo zanimajo za nobudo bivšega državnega sekretarja Henryja Kissingerja, naj bi se ZDA in ZSSR nekako sporazumele glede vzhodnoevropskih držav in sicer tako, da bi Sovjeti dovoljevali tem državam, ki jih dejansko kontrolirajo, več samostojnosti tako na ekonomskem kot političnem področju, v zameno bi pa ZDA

ne skušale pospeševati iskanja teh držav za popolno neodvisnost od Sovjetske zveze.

Baker je poudaril, da gre zaenkrat samo za zelo »zanimiv« predlog, zanikal pa je, da bi bile ZDA pripravljene na nekakšno uradno pogodbo o tem. V State Departmentu in Beli hiši bodo o zadevi še razmišljali, je dejal Baker, s tem pa dal vedeti, da bodo dobrodošli drugačni pogledi. Dejstvo pa je, da ima Kissinger več svojih bližnjih sodelavcev že zastopanih na izredno vplivnih mestih v novi administraciji. Najbolj vidna sta gen. Brent Scowcroft, ki je načelnik Sveta za nacionalno varnost v Beli hiši, v State Departmentu pa je Lawrence Eagleburger, ki je drugi človek na lestvici takoj za Bakerjem samem.

Volivci v ZSSR zavrnilo več partijskih veljakov — Izvoljen reformist Jeljcin, v baltičskih republikah mnogi nacionalisti

MOSKVA, ZSSR — Preteklo nedeljo so sovjetski volivci na volitvah za novi 2250-članski parlament zavrnilo več kandidatov, predlaganih od partijskega vodstva, izvolili pa kandidate, ki zahtevajo razne reforme sovjetske družbe. Volitve so bile prve v zgodovini Sovjetske zveze, na katerih so imeli volivci vsaj v omejenem obsegu pravico izbire. To priložnost so izkoristili z navdušenjem. Tako je v Moskvi sami zmagal bivši član ožjega partijskega vodstva Boris Jeljcin, do svoje odstranitve zaradi preostre kritike nekaterih najvišjih sovjetskih voditeljev šef moskovske partijske organizacije in pomožni član vladajočega politbiroja. Jeljcin je prejel kar 89% vseh glasov. Na tiskovni konferenci včeraj je šel tako daleč, da je predlagal, naj se poslanci v novem parlamentu, ki zahtevajo reforme, družijo in skupaj delajo, kar je za sovjetske razmere kljub vsej perestrojki zelo tvegana pobuda.

V baltičskih republikah je bilo posebno živahno in so zmagali skoro na celi črti reformisti in nacionalisti, med katerimi nekateri celo zagovarjajo ali ponovno neodvisnost za baltičske države ali predružitvev Sovjetske zveze v nekakšno resnično konfederacijo. Želja po reformah je pa bila prisotna tudi v drugih krajih ZSSR. Tako je v Leningradu, drugem sovjetskem mestu, padel na volitvah šel leningrajske partijske organizacije, volivci v njegovem okrožju so zavrnilo kandiduro poveljnika sovjetskih oboroženih sil v Vzhodni Nemčiji. V okrožjih, kjer je bil še vedno samo en — uradni — kandidat, so volivci izrazili svoje nezadovoljstvo s tem, da so tega kandidata zavrnilo oziroma črtali njegovo ime. To se je zgodilo na primer voditelju partije v ukrajinskem mestu Kijevu in tudi kijevskemu županu.

Sovjetski voditelj Mihail Gorbačov je dejal, da je treba spoštovati voljo volivcev, ki da so najvišja oblast v državi. Dejstvo pa je, da bo imela partija še vedno zanesljivo prednost v novem parlamentu. Gorbačov je pa rekel pred volitvami, da tisti uradni kandidati, ki bodo od volivcev zavrjeni, morajo pričakovati, da ne bodo mogli ostati na njih mestih. Zaradi tega napovedujejo nekateri opazovalci sovjetskih političnih razmer, da so volitve Gorbačovu samo pomagale in mu dale več možnosti za odstranitev tistih birokratov v partijskem in državnem aparatu, ki njegovim reformam nasprotujejo.

Predstavnica za tisk v State Departmentu je komentirala, da volitve v ZSSR sicer nikakor niso bile svobodne v zahodnem pojmovanju svobode, so pa bile dobrodošel korak naprej za sovjetske razmere.

Iz Clevelanda in okolice

Družabni večer—

Tabor DSPB Cleveland vabi na svoj družabni večer to soboto v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za vstopnice, pokličite Filipa Oreha (943-4681) ali Milana Zajca (851-4961).

Glasbena Matica—

Spomladanski koncert Glasbene Matice bo to soboto v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Koncert je združen z večerjo in plesom. Vstopnice imajo člani zbora.

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo sv. Vida bo imelo skupno sv. obhajilo to nedeljo, 2. aprila, pri 8. sv. maši. Ob 1.30 pop. bo sestanek v družabni sobi. Članice lepo vabljeni!

Občni zbor Baragovega doma—

Korporacija Baragov dom in Družabni klub Baragovega doma obveščata svoje članstvo oz. delničarje, da se bo vršil redni letni občni zbor Baragovega doma v soboto, 8. aprila 1989, ob 7. uri zvečer v prostorih Baragovega doma, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103.

Novi grobovi

Frank Rupar

V petek, 24. marca, je v Richmond Hts. bolnišnici umrl 93 let stari Frank Rupar z E. 159 St., kjer je živel 45 let, rojen v Sloveniji, mož Marian, roj. Zalar (poročena sta bila 68 let), oče Josephine Merhar in Helen Mrozinski (pok.), 5-krat stari oče, 8-krat prastari oče, brat Josepha (Jug.), zaposlen pri Addressograph Multigraph 17 let, do svoje upokojitve l. 1964, član ADZ št. 17. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 danes, v torek, v cerkev Marije Vnebovzete dop. ob 9.30 in od tam na pokopališče Vernih duš.

Anthony E. Baraga

V nedeljo, 26. marca, je v Bradentonu, Fla., umrl 80 let stari Anthony E. Baraga, mož Jeanne, oče Fred-a in Evelyn J. Mascenik, 3-krat stari oče, brat Franka Zak-a, Josepha Zak-a in Mary Zak, zaposlen pri General Electric Co. vse do svoje upokojitve l. 1974. Pogreb bo v četrtek, 30. marca, iz pogrebnega zavoda Brown v Bradentonu v cerkev sv. Jožefa v istem mestu.

Sophie Barton

Umrla je 90 let stara Sophie Barton, rojena Srebernjak, vdova po Franku J. Mramorju in Steve Bartonu, mati Susan Potonak, Franka Mramorja, Norme Hrvatini in Jeanett Barton, 11-krat stara mati, 6-krat prastara mati. Pogreb je bil

(ualje na str. 4)

Na poletni čas!

Bralce opozorimo, da po ZDA preidemo na poletni čas iz standardnega že to nedeljo, 2. aprila, ob 2. uri zjutraj. Sprememba časa je sedaj vedno prva nedelja v aprilu.

Ne pozabite torej, da to soboto zvečer, 1. aprila torej, pomaknite kazalce na svojih urah za eno uro NAPREJ, sicer boste zamudili mašo ali karkoli je vezano na določen čas!

LILJA vabi na veseloigro—

Dramatsko društvo Lilija vabi na svojo uprizoritev veseloigre »Težke ribe«, ki bo v nedeljo, 9. aprila, ob 3.30 pop. v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vstopnice so po \$5.

Goljufi—

Policija v Euclidu opozarja na aktivnosti skupin ciganov, ki skušajo na razne načine goljufati ljudi. Policija svetuje, naj bodo stranke previdne, ko se pojavljajo ljudje, ki se predstavljajo kot uslužbenec mestnega vodovoda ali drugih komunalnih storitev, ali ki pravijo, da jim bodo po izredno nizki ceni popravljali hišo ipd. Ne odprite vrat takim ljudem, absolutno pa jim ne dovolite vohod v hišo.

Kosilo—

V nedeljo, 30. aprila, bo v Slov. domu na Holmes Ave. kosilo za ostarele. Kosilo sponzorirata fara Marija Vnebovzeta in direktorij SDO. Vstopnice so po \$10 (\$5 za otroke) in jih imajo v župnišču, pri SDO, Tony's Polka Village, pisarni Am. Domovine, in vsi člani direktorija SNO.

Tiskovine s popustom—

V naši pisarni lahko naročate vse tiskovine v zvezi s poroko, torej vabila, serviete itd. Vse trgovine, ki pomagajo pri porokah, se poslužujejo istih tiskarn, pri nas pa lahko nudimo nižjo ceno in sicer 20-odstotni popust. V pisarni imajo vzorčne knjige, iz katerih lahko izberete po Vaši volji.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z možnostjo dežja. Temperatura bo morda dosegla 80° F in — kot včeraj — postavila nov rekord. Pretežno oblačno jutri, z verjetnostjo dežja in najvišjo temperaturo okoli 65° F. V četrtek isto vreme, z najvišjo temperaturo okoli 60° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian EditorAmeriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir

NAROČNINA:

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 - year; \$21.00 - 6 mos.; \$18.00 - 3 mos.

Canada:

\$45.00 - year; \$30.00 - 6 mos.; \$20.00 - 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio
POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103
Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 24 Tuesday, March 28, 1989

Naš trenutek '89

Na srečanju vseh katoliških časnikarjev v Sloveniji in zamejstvu, ki ga je pripravil 21. januarja letos nadškof dr. Alojzij Šuštar, je imel predavanje univ. prof. Andrej Capuder. Njegovo predavanje o sedanjem stanju v Sloveniji in o tem, kako naj katoliška skupnost gleda na razvoj dogodkov predvsem v zvezi s prizadevanji za demokratizacijo družbe bo gotovo zanimalo marsikaterega našega bralca, zato ga posreduje mo tako, kot ga je že ponatisnila (9. marca) argentinska Svobodna Slovenija. — Ur.

Francoski politični pisec Montesquieu je že pred francosko revolucijo, ob razpadanju ancien regime-a, izrekel te besede: »Ni večjega zla in pogubnejših posledic, kot če se neka tiranija s toleranco skuša podaljšati v prihodnost.« — Ali morda tudi danes v Sloveniji ne doživljamo česa podobnega? In če pravim v Sloveniji, ali ne menim s tem širšega jugoslovanskega in vzhodnoevropskega konteksta, ki mu Slovenci volens nolens pripadamo?

Ko gledamo dogodke zadnjih mesecev, kot da ni lažje in politično bolj oportunega dejanja kot ustanavljanje novih strank (formalno zaenkrat šele ene), s katerimi naj bi se v dotlej totalitarnem sistemu uresničilo načelo političnega pluralizma in bi se — po besedah ustanoviteljev — zagotovil prehod v parlamentarno demokracijo, kot jo premore večina demokratičnih držav buržoazne Evrope — tiste Evrope, ki jo imajo danes na ustih vsi jugoslovanski politiki od Triglava do Gevgelije. In res, kdor je videl množico, ki je prihitela na ustanovni sestanek v Cankarjev dom v Ljubljani v takem številu, da so ostali pred vrati — kakšno naključje! — nekateri najvidnejši slovenski »disidenti« zadnjih let, tisti bo lahko pričal, kako od srca si slovenski narod takšne liberalizacije želi. Tega vseljidskega navdušenja ne more zmanjšati niti podatek, da se do zadnjega ni vedelo, ali se bo roka, ki je bila pooblaščenca za podpis dovolilnice tega shoda, stegnila v podpis ali ne.

A roka se je stegnila v podpis.

Dobili smo shod, novo stranko, program in politična imena.

Ocena najnovjših dogodkov za slovensko bodočnost

Ce se ob tem dogodku, ki bo verjetno ostal zapisan v novejši zgodovini slovenskega naroda, razmišljujoči Slovenci, kot je običajno, razdelimo na pesimiste in optimiste, sledita iz tega približno tile dve grobi oceni današnjega političnega trenutka:

Nič se ni spremenilo, porečejo prvi. Nomenklatura na oblasti si je samo razširila politično bazo in si s tem zagotovila kredibilnost pred notranjim avditorijem, zlasti tem zadnjim, ki nam določa kurz dinarja in nam s tem posredno ali neposredno reže kruh. Naglica, s katero so nekateri mlajši jahači že doslej upoštevani sopotniki režima, prihiteli in pokazali pripravljenost, da skočijo v sedlo te obnemogle

TONČEK VALUTA

V. del

piše ANŽE

Dne 27. novembra 1944 sem prejel po pošti poziv, naj se naslednje jutro oglasim na sedežu Gestape v župnišču poleg Škrbčevega mostu čez Kokro.

Vso noč sem premišljeval, kaj bi moglo biti? Če bi bilo kaj važnega, bi prišli pome in me odpeljali, sem se tolažil.

Zjutraj sem šel že pred določeno uro in s strahom potrkal. Prišel je Tonček in rekel: »Nič se ne boj! Ne bo nič hudega! Sem že jaz uredil.« Nato je prišel gestapovski podčastnik, mi pokazal pismo in vprašal: »Si ti to pisal?« Spoznal sem svojo pisavo in pritrldil. Bil je pismo, ki sem ga pisal pred nekaj tedni bratu, konfiniranemu v nekem samostanu blizu Karlovca na Hrvatskem. Več vrst je bilo rdeče podčrtanih.

Šlo je proti koncu vojne, ko so Rusi že prodirali od Beograda proti Zagrebu. Bratu sem pisal, naj se do časa umakne in pride domov. Tu nam ni nič hudega. Pisal sem tudi, da se že nekaj dni sliši grmenje topov; partizani baje oblegajo domobranksko postojanko v Hotedršici. Orogumljen sem vprašal podčastnika, če je to proti zakonom. »Saj to bi tudi jaz rad vedel,« je odgovoril, končno pa vprašal, če bi mogel pri nas dobiti par templancev za njegove čevlje. »Žal, ne smemo nič dati brez nabavnice!« Če gestapovec prosi, mora pa biti že vse precej da-leč!

Hotedršico so res obstreljevali partizani s topovi. Sosednje postojanke bi jim bile rade

kljuse, ki se ji pravi slovenska in jugoslovanska ekonomska stvarnost, — ta naglica se skeptičnemu umu, izvežbanemu v motrenju zgodovine, ne kaže kot lastovka kake bližnje pomladi. Ce se spomnimo na Platonov izrek, da je najboljši vladar tisti; ki vlada nerad, potem lahko razumemo, do kod so nas lahko pripeljali ljudje, ki so si vzeli oblast v zgodovinski zakup, in kam nas bodo še taki, ki so jih pri tem tako všečnem poslu — vladanju — tako z lahkim srcem pripravljani nadomestiti... A tudi če pustimo filozofske maksime in se postavimo na trda tla vsakdanjika, nas pri priči čaka vprašanje: kaj nam bo stranka, ena ali več, ki nima nobene moči — kot je ne more imeti nobena skupina v sistemu, ki je pravno zabetoniran s kolektivistično idejo? Moč: to so banke, to je obdelana zemlja, to je zdravo podjetništvo, promet in trgovina. To je moč, ki je sad osebnega tveganja in odgovornosti posameznika; posameznika, ki razpolaga s svojo osebo in s svojo lastnino. V tem je skrivnost uspeha tiste Evrope, ki ji hočemo mi posneti zgolj ekonomsko učinkovitost, ne pa tudi njene svobodnjaške zasnove. Francoski socialist Saint-Simon, ki ga pri nas razglajamo za utopika, je že v prejšnjem stoletju zapisal, da »kdo danes stegne roko po zasebni lastnini, bo jutri stegnil roko po osebi sami.« Nad vse točno! Mi tu na Balkanu smo ob vsem, kar smo bili po vojni zasegli — in tega ni bilo malo! — ostali tako rekoč berači. Ne samo v gmotnem, temveč v širšem, bivanjsko moralnem smislu: ujetniki lastnega nauka, nesposobni tveganja in korenitega popravka lastne smeri, priskledniki pri vseh velikih projektih razvitega sveta. Socialistični model, ki ga v bolj izkušenih evropskih demokracijah uporabljajo kot občasni korektiv, ne pa kot trajno ideološko prisilo, je nam, neizkušenim, a ošabnim, nakopal na glavo prekletstvo, ki velja za vse velike tabuje človeštva: Kdor ugrizne v Kapital, od tega umre...

Kdo bi hotel biti še prvak med takimi ekonomskimi mrljiči? Ali ni še na najboljšem Agrarna (Kmečka) zveza? Kmet, kakorkoli je že stiskan in obdavčen, še vedno premore — vsaj do naslednje nacionalizacije — svoj košček zemlje. Košček slovenske zemlje.

(dalje na str. 3)

šle na pomoč, pa jim Nemci niso pustili; s partizani so namreč imeli dogovor, da jim puste proste roke za delovanje na Primorskem, če jim oni ne bodo ovirali cestni in železniški promet. Nemci so besedo držali, partizani pa ne, ko so obljubili branilcem, da jih bodo pustili na njih domove, če se vdajo.

Moj brat Stanko je bil tik pred začetkom vojne poklican na orožne vaje in so ga Nemci ujeli v Nišu. Kot vojaški kurat, v činu kapetana, je bil prepeljan čez Bolgarijo, Romunijo in Poljsko v Lübeck, v taborišče vojnih ujetnikov. Tam je imel srečo, da je prišel skupaj s francoskimi častniki, ki so prejeli od doma pakete s hrano in vse z njim delili, sicer bi bil segnil v ušeh, kakor je ukazal Hitler, da se mora zgoditi z izdajalskimi jugoslovanskimi častniki. Pol leta jim niso niti enkrat menjali perila.

O njem dolgo nismo vedeli, če je še živ in kje je. Iskali smo ga po Rdečem križu in končno prejeli njegovo karto: »Zdrav sem in dobro se mi godi.« Vedeli smo, da je to lahko vse laž, zato smo mu poslali hrane, kolikor smo je smeli in bili veseli, da je še živ.

V Ljubljani so ga pa njegovi predstojniki skušali rešiti na podlagi dejstva, da je bil — kot Ljubljančan — italijanski podanik.

To se jim je čez pol leta posrečilo. Njega in več podobnih revežev so pripeljali v plombranem vagonu v Ljubljano, jih

zapeljali na stranski tir, potem se pa pogajali, kam z njimi. Končno so jih prepeljali v Italijo, v ujetniško taborišče blizu Rima, kjer so ravnali z njimi gentlemansko: dobili so nove uniforme, dobro hrano, vsak teden sveže perilo in še neka plače. V primeri z nemškim pekrom, so bili sedaj v nebesih.

Žal je bilo tudi tega udobja čez pol leta konec. Poslali so jih nazaj v Jugoslavijo in konfinirali v samostanu Svetice, blizu Karlovca. Tam so jih podnevi napadala sovražna letala, ponoči pa obirali partizani. Vso zimo niso imeli za jesti nič drugega, kot suhe češplje.

Po doživetju nemškega vojne ujetništva, mu je bilo lahko ubogati nadškofa Stepinca, ki je vse duhovnike pozval, naj ostanejo na svojih mestih. Tudi če bi tega poziva ne bilo, bi pod Nemce ne šel več za nobeno ceno.

Še en dogodek v zvezi z Gestapo v Kranju:

Nekega večera (28. sept. 1944) sva bila s šefom sama v pisarni, ko je nenadoma vstopil gestapovec, pozdravil z dvignjeno roko »Hajtla« in vprašal: G. Franc?« »Jawohl!« »Am vierten vierzehn in Saarach geboren?« »Jawohl!« »Kommen Sie mit!« Samo trikrat »Jawohl!« in sta šla.

Spet sem vso noč premišljeval, kaj bi moglo biti? Sumil sem, da šef podpira OF in da so kaj našli. Če je to res, bo šel za Poldetom.

Polde Zupan je bil lastnik poslopja ob Savi, kjer je imel svojo usnjarno spodaj, mi pa zgoraj našo delavnico. Bil je izredno dober človek; vsake-mu je rad pomagal, če je le mogel. Tudi nam je ponudil svoje prostore za delavnico, ko je zvedel, da smo morali bežati. Iz istega vzroka in iz narodne zavesti, ker je bil prepričan, da se partizani bore za svobodo, je sprejel članstvo v mestnem gospodarskem odboru, katerega namen je bil, zbirati vsestransko pomoč za borbo.

Po umoru župana v Št. Vidu nad Ljubljano je bilo aretiranih in ustreljenih 25 ljudi, med njimi tudi ves gospodarski odbor v Kranju. V njem so bili sami ugledni meščani in zavodni narodnjaki.

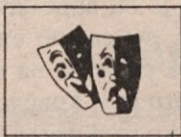
Tistega dne sva stala z gospo Zupanovo pred hišo, ko se je pripeljal mimo mali italijanski tovornjak, na njem pa Polde in ostali člani odbora, pod varstvom ljubljanske policije z zelenimi čeladami in karabinkami. Kot že prej večkrat, sem se tudi to pot spomnil na Prešernove verze iz Krsta pri Savici: »Šest mesecev moči tla krvava reka, Slovencec že mori Slovence brata, kako strašna slepota je človeka!«

Gospa je kriknila: »Mo!

(Dalje na str. 4)

Ob 70-letnici ustanovitve

DRAMATSKO DRUŠTVO »LILJA«
 uprizori veseloigro **»TEŽKE RIBE«**

v nedeljo 9. aprila 1989 ob 3.30 popoldne
 v Slovenskem domu na Holmes Avenue
 Dar: \$5.00

Naš trenutek '89

(nadaljevanje s str. 2)

Glejte, tako se zdi, da govorijo skeptiki in pesimisti. In če se zdaj preselimo v tabor optimistov, kakšne glasove bomo slišali s te plati?

Poleg »uradnih« optimistov, ki že po službeni dolžnosti zagovarjajo kohabitacijo opozicije in vladajočega sistema, ki je na isti klopi najti tudi mnogo ljudi krščanskega nazora, ki se čutijo poklicane, da tudi sami stopijo pod široko razprti dežnik SZDL v obliki neke krščanske frakcije ali stranke, ki naj prispeva svoj delež v uradno načrtani liberalizaciji dežele. Se dlje gredo tisti, ne tako redki, ki naravnost pozivajo k ustanovitvi samostojne krščanske stranke, proč od uradnega varuštva, kot neke vrste nadaljevanje predvojnne Slovenske ljudske stranke (SLS).

Ta drugi optimizem zasluži naš globlji premislek.

Najprej bi bilo treba poudariti, da prihod ali odhod kategrga od režimov vzhodne Evrope verjetno ni preprost »vladni puč v Petersburgu« — kot so oktobrsko revolucijo malce naivno krstili francoski nadrealistični intelektualci. Če pritegnemo mnenju ruskega misleca Berdjajeva, potem svetovni komunizem ni zgolj preprosta zgodovinska nuja, pač pa pravcata »šiba božja« ali kazen za grehe nas in naših očetov, pa naj si to priznamo ali ne. Nam, kristjanom vzhodnega bloka, je to že precej jasno, njim, ki so postavljeni za orodje božje jeze, pa šele postaja: kako težko se bodo izvili iz Njegovih rok! A če se zdi danes s svojo »perestrojko« na pragu Canosse že skoraj ves vzhodni blok, pa to še ne pomeni, da bo ta prag prestopil že jutri! Ta kelih bomo izpili do dna, in to vsi, krivi in ne krivi, kristjani in ateisti. Vsi smo vkrcani, je dejal Pascal, Krščanska stranka, organizirana ali ne, lahko na taki ladji samo bije plat zvona. Ona je (po Kierkegardu) kot potnik, ki sluti nevihto tam, kjer je kapitan, nesposoben, malomaren ali pijan, ne zna ali noče opaziti.

Drugi premislek je bolj konkreten in se navezuje na prejšnje razmišljanje o tem, kakšna je dejanska moč tistih, ki se danes povzdigujejo v stranke. Slovenska ljudska stranka, na primer, je bila stvarna sila v zgodovini slovenskega naroda; Slovence je bolj ali manj vodila v tako usodnih in prelomnih časih, kot so bili gospodarska kriza v začetkih stoletja, prehod iz stare Avstrije v Jugoslavijo, v obdobju med obema vojnama in slednjič v nesrečnih letih državljanske vojne 1941-45. Stvarna, verjetno najmočnejša politična sila v zgodovini slovenskega naroda: v svojih vrstah je imela J. E. Kreka in njegov socialni program, ki je reševal kmeta, ne da bi ga kolektiviziral; imela je Korošca in njegovo državniško pamet, da »je tudi slaba Jugoslavija za Slovence še vedno najboljša Jugoslavija« — (s to maksimo, mimogrede povedano, bi Slovenci dovolj dobro shajali tudi danes, v časih Slobodana Miloševića); imela je v svojih vrstah množico mislecev, delavcev in kmetov, humanistične in tehnične inteligence, svoje časopise in šole, prvo slovensko gimnazijo v Sentvidu, itd. itd. Kaj bi naštevali! Revolucija je vse to odnesla v veter. Slovenska katoliška kultura — grofje Celjski! — danes in nikdar več! Ostanek te nekdanje slave, ki jo plaho pričenjajo odkopavati nekateri politični arheologi, je danes moč videti onstran oceana, v Argentini... — Ne bom se tu spuščal v oceno strankinega medvojnega delovanja, v katero so jo potisnile nesrečne politične okoliščine in premišljena provokacija njenih nasprotnikov — ta čas je še preblizu in strasti na obeh straneh še premočne. Tudi vloga domobrancev, teh slovenskih vojakov, izvežbanih za drugačno usodo, kot pa jih je čakala na množičnih moriščih v Rogu, kjer še danes ne sme goreti niti sveča — tudi ta vloga čaka še nepristranske osvetljave prihodnih rodov. A prihodnji zgodovinarji, ki bodo sine ira et studio tehtali obe polovici našega stoletja, ko sta Slovence m krojili usodo dve tako različni stranki, kot sta katoliška SLS in KP (resda zadnja z neprimerno večjimi prednostmi kot prva) — ti zgodovinarji se bodo imeli nad čem zamisliti! A primerjava, se mi zdi, za slovenske katoličane nikakor ne bo nečastna.

Kakršna koli restavracija take stranke, kot smo jo tu opisali, je kajpak dandanes čista iluzija. Slovenska krščanska skupnost je po vojni prehodila trnovo pot. To je bilo prvih štirideset let puščave, iz katere smo izšli, po uradnih statistikah zbiti pod 50%, pri dejavni vernosti, obisku cerkve ipd., pa celo pod 20%. Mnogi so odpadli, se izselili, zatajili; v sebi in v otrocih. In vendar bi se drznili reči, da je ta krščanska skupnost, naj ji rečemo Cerkev ali božje ljudstvo, izšla iz teh preizkušenj poživljena z novo vero, ki privlači danes mnoge, ki so se ji še včeraj posmehovali ali jo celo preganjali. In če je slovenski prostor tako unisono zavpil k širšemu in svobodnejšemu pojmovanju človeka in njegove osebe, ali ni to v veliki meri prav zasluga Cerkve, ki je štiri-

SLOVENSKI FESTIVAL V NEW YORKU

NEW YORK, N.Y. — V soboto, 15. aprila, začeni ob 6.45 zvečer, bo imela slovenska fara sv. Cirila in Metoda v tem mestu slovenski festival v avditoriju cerkve Sv. Matije (St. Matthias), 58-15 Catalpa Ave., Ridgewood, Queens. Omejeno parkiranje bo mogoče na prostoru Ridgewood Savings Bank (Forest & Myrtle Ave.)

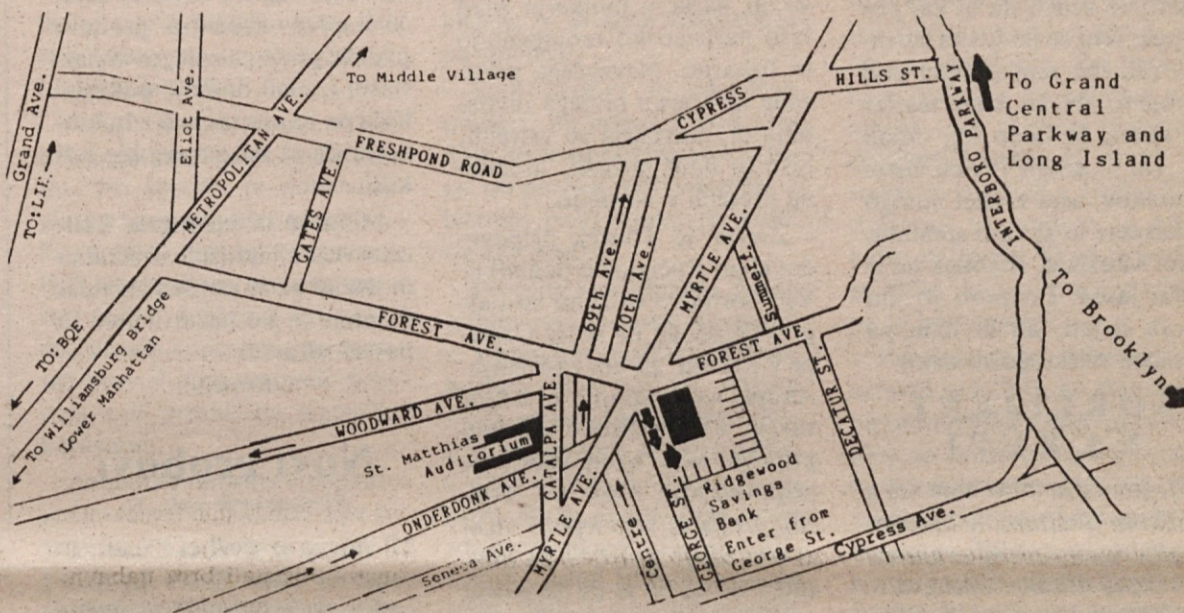
Nastopili bodo: Pevski zbor »Veseli Pomurci«, Plesna skupina »Soča«, oba iz Hamiltona, Ontario, ter mednarodno znana operna pevka in solistka Bernarda Fink-Inzko, doma v Buenos Airesu, Argentina, poročena pa s koroškim Slovincem dr. Zdravkom Inzkom, ki je v avstrijski diplomatski službi v New Yorku.

Vstopnice lahko rezervirate pri: Juditi Prelog (718-846-0682), patru Robertu (212-674-3442), ali Ivanu Kaminu (718-424-2711). Vstopnice so po \$12 za odrasle, za mladino (5 do 15 let) pa po \$6.

Za slovensko hrano in ples bo tudi preskrbljeno.

Vabi Fara Sv. Cirila

Spodaj je karta, ki kaže neposredno okolico kraja prireditve.

deset let držala notranjo fronto proti nasilju totalitarne miselnosti? Katera stranka, s še tako dobro organiziranim aparatom, bi v teh okoliščinah, ki jih, žal, še dobro pomnimo, zmogla enako ali več?

Če gledamo tako, potem se problem organiziranja slovenskih kristjanov zaenkrat ne kaže kot prvenstvena politična nuja. Nasprotno, krščanska skupnost na Slovenskem se ne more boriti za oblasti niti za delež pri oblasti, dokler se le-ta ne otrese svojega makiavelističnega predznaka in ne preneha biti sredstvo za obvladovanje drugega in drugačnega. Pripravljeni smo podpreti sleherno gibanje, ki vodi do polne uveljavitve človekovih pravic, dokler da ne sine dan, ko si bomo, po Prešernovo, prosti volili vero in postave. Tega dne slovenski kristjani ne nameravamo pričakati križem rok, potisnjeni v brezimno zasebnost in v ezoterično pobožnjaštvo. Čas je, da se po štiridesetih letih hude nacionalne amnezije v deželi zasliši krščanski glas: v šolstvu, v kulturi, v gospodarstvu, v notranji in zunanji politiki, preko javnih medijev in občil. Dežela mora najti svojo naravno kontinuiteto, ki je ne morejo in ne smejo razveljaviti še tako boleče hipoteke bližnje preteklosti. Mlade rodove je treba vzgajati v ponosu na tisoč let krščanske zgodovine, ki nas je že zdavnaj naredila za del Evrope in naprednega krščanstva. Marsikatera stran uradne zgodovine bo morala biti izpisana na novo, marsikatera rehabilitacija še izpeljana, spomenik postavljen, grob izkopan in posvečen, opravljena molitev in pokora. Kajti življenje živih posvečujejo mrtvi, od katerih smo se ločili v miru.

V takem etosu, skupnem in osebnem, odkrivamo slovenski kristjani upanje v teh zmedenih in na videz brezupnih časih. V tem je naš »politični« prispevek k skupnem razreševanju današnje krize.

(konec)

V SPOMIN

ob 25. obletnici

našega ljubega soproga,
 ata in starega ata

ALOJZIJA KOSEM

ki je zatisnil svoje oči
 27. marca 1964

*Gospod, daj mu mir,
 naj večna Luč mu sveti;
 ker si dobrote vir,
 uživa raj naj sveti!*

Žalujoci:

Franciška, soproga
 Marjan in Rev. Frank, sinova
 Zofi, Marija por. Celestina,
 Ursula por. Stepec — hčere
 Miro in Ciril — zeta
 Mira — snaha
 Vnuki in vnukinje
 ter ostalo sorodstvo.
 Cleveland, Ohio, 28. marca 1989.

Grdina—Cosic Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 86 let

TONČEK VALUTA

(Nadaljevanje s str. 2)

Polde!« in stekla v hišo.

Naslednje jutro je bil moj šef že v pisarni, ko sem prišel. Pripovedoval je, da ga je nekoč profesor Ravnik prosil, da bi mu popravil škornje. Obljubil mu je in — pozabil. Ko je neki neznanec prinesel škornje, je šef mislil, da ga Gestapo skuša, in je zadevo javil. Profesorja so aretirali zaradi suma, da pomaga banditom. Bil je dalj časa zaprt v ječi, kjer so z njim grdo ravnali, zato je začel gladovni štrajk. Dali so ga v varstvo domobrancem, kjer je bil zadovoljen in kmalu tudi prost.

Profesor je pozneje večkrat prišel k nam in nas spraševal, s čim bi nam mogli po vojni izkazati hvaležnost, ko jim toliko pomagamo? Bi nam zgradili novo tovarno ali cesto? Ker nisem nič vedel, da bi kaj pomagali, sem se na tihem smehljaj. (Službo sem prevzel pod pogojem, da ne bom nikdar nič vedel, če bodo kaj dajali OF. Da so dajali 7% od čistih dohodkov, sem zvedel mnogo let kasneje in se tudi spomnil, kako. Marsikak dogodek mi je postal jasen. Podporo so jim morali dajati, ali bi nam pa partizani onemogočili delo).

ŠORLIJEVI NA RUPI

23. januarja 1944 sem šel s Tončkom Strličem, s katerim sva bila rojaka in sva za kratek čas skupaj delala v mlekarni v Čirčičah pri Kranju, k Šorlijeveim na Rupo. On je bil njihov bližnji, jaz pa daljni sorodnik. (Tonček je umrl pred par leti in so časopisi o njem veliko pisali; bil je idealen fant, delaven in pobožen. Zato je pred partizani veliko pretrpel. Po vojni sta bila s pok. Karlom Mauserjem zaposlena pri nekem kmetu v Podbrezju).

Tam sem bil prvič pred 18 leti, ko sem bil po opravih v Kranju in se spoznal z očetom Jurjem, ki me je povabil na dom. Zima je bila takrat prav tako mila, kakor je letos: nebo jasno in nič snega.

Šorlijeva družina je bila velika: Otroci prve žene (ena hčerka in dva sina: Andrej in Filip), so bili že starejši, so ostali doma in delali; otroci druge žene so pa vsi študirali. En sin je bil poslovodja Bato-ve trgovine s čevlji, drugi arhitekt, ki je naredil načrt za fantovski kraj, tretji pa eden najboljših slovenskih šahistov. Cilka je bila učiteljica v Žireh in odlična igralka, pozneje poročena z dr. Vračkom. Najmlajša je bila štiriletna Slavina, pa modra in zgovorna, kot bi bila 14. Ta mi je razkazala posestvo in mlin, kjer so mleli rožice za konjsko krmo (mi smo jih radi imeli za potico).

Zvečer sva s šahistom igrala dve partiji šaha. Obe sem dobil, ker sem igral tako začetniško, da on ni mogel igrati po načrtu.

Pri drugem obisku sem se čudil, odkod toliko mladih fantov v hiši. Tudi Tonček, ki je bil večkrat tam, jih ni po-

znal. Eden se je zelo zanimal za Homcovega Janeza (Županovega). Kot od partizanov pobegli poveljnik domobranske posadke v Gorenji vasi, je bil res precej znan po svojih junaštvih. Nekoč je čisto sam ustavil kolono 10 voz in 17 konj, v kateri so partizani peljali v Vinharjih rekvirirano živino in živila, in vse pripeljal v domobransko postojanko. Neko drugo noč je zaplenil par konj in top, s katerim so partizani obstreljevali postojanko v Gorenji vasi. V nekem boju si je priboril odlično brzostrelko. Ko mu jo je hotel neki Nemec vzeti, ga je opozoril: »Pojdi ponjo v goščo; tam jih je še dosti!«

Nekaj tednov po tistem obisku so povedali, da je Gestapo naredila pri Šorlijevih preiskavo in našla v bunkerju pred hišo partizansko radiopostajo in tiskarno. Navzočega partizana in hčerko bivšega ravnatelja dr. Korbarja so ustrelili, hišo in mlin požgali, družino pa preselili v Nemčijo.

Zvečer je Tonček pripovedoval pri Ručigaju o dogodku: Vso Šorlijevo družino so najprej prepeljali na sedež Gestape v Kranju, zaradi zaslišanja. Andrej na vprašanja ni odgovarjal. »Tako sladko sem mu pripeljal eno okoli ušes,« je pripovedoval. »No, no, Tonček, to pa ni bilo lepo!« »Kaj ni bilo lepo? Zakaj je pa molčal?« Sedaj bi se pa že moral spametovati! »Oni so bili zapeljani! Ko bi bili toliko pretrpeli, kot si ti, bi se pa tudi spametovali.« »Jaz sem bil tudi zapeljan, pa sem spregledal.«

Nekega dne me je sestra Gabršček, prednica sester, ki so imele v oskrbi kuhinjo in stanovanja v Delavskem domu, kjer je spalo in jedlo tudi del naših pomočnikov in šteparic, poklicala v svojo pisarno in rekla: »Zvedela sem, da se govori, da je bila Korbarjeva Francka noseča, ko so jo Nemci na Rupi ustrelili. Naš predsednik g. direktor dr. Korbar pravi, da bo vsakega, ki bi kaj takega govoril, tožil. Prosim vas, da to poveste vašim delavcem!«

Odkrito sem ji povedal, da sem to slišal prvič iz njenih ust, da bi pa ne bilo nič čudnega, če bi bilo res. Poznam družino, kjer je osem fantov in dve hčerki. Vsi bratje so aktivni ali podporni partizani, pa pravijo, da bi svojo sestro raje ustrelili, kakor da bi ji dovolili iti k partizanom. Tudi med našimi šteparicami je vdova, ki ima mlado hčerko. Mati sicer drži s partizani, nikakor pa ne bi dovolila hčerki, da bi šla k njim, ker bi se potem ne mogla poročiti.

Na te besede mi sestra prednica ni odgovorila.

17. marca 1945. Zjutraj se je zvedelo, da sta podnarednik Dichtl in Tonček Valuta, ko sta se vračala iz Kamne Gorice, sinoči zašla pri Podnartu v partizansko zasedo in bila napadena. Dichtl je bil ranjen v lice in v nogo, Tonček je pa mrtev.

Pogreb je bil napovedan za torek, 20. marca, ob eni popoldne, pa preložen na drugo in četrto uro in se končno vršil ob šestih, ko so skupaj s Tončkom pokopali še pet drugih nemških vojakov.

Podnarednik Dichtl je govoril ob odprtem Tončkovem grobu: »Dragi Tonček! Ti si bil Slovenec, jaz pa Nemec, pa si se na moji strani boril zvesto do smrti za svobodno Evropo!«

Na pokopališču na Planini je ležalo že čez tisoč nemških vojakov raznih narodnosti. Oskrboval ga je neki Tirolec, nežno, kakor bi bili vsi pokopani njegovi sorodniki. Tudi on je stanoval v Delavskem domu in hodil krasiti grobove padlih. Na vseh je nasadil planike (očnice).

Ta nemški vojak je hotel ostati po vojni v Kranju, da bi še naprej skrbel za grobove padlih, pa so ga zmagoviti partizani izgnali domov, pokopališče pa baje izravnali z buldozerji, da se nič ne ve, kje leži kdo.

Milan se je teden pred koncem vojne izmuznil iz Kranja in doma skrit počakal konca. Pozneje je šel nazaj v šolo in postal zdravnik.

(Konec)

Novi grobovi

(Nadaljevanje s str. 1)

27. marca iz Grdina-Cosic zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Naše Gospe Pomočnice na 18022 Neff Rd. in od tam na pokopališče Vernih duš. Darovi v pokojničin spomin Meridia Community Hospice, 6559 Wilson Mills Rd., Mayfield Village, bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Mary E. Kolman

Umrla je Mary E. Kolman, vdova po Mike-u, mati Iggyja Loncarja, Sylvie Kasunic, Mary Bruss, Donne Trumphour, Lillian Kosenko in Antona Loncarja (že pok.), 17-krat stara mati, 24-krat prastara mati, 3-krat praprastara mati. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. danes, v torek, dop. ob 11.

Edith E. Fatur

Umrla je 73 let stara Edith E. Fatur, živeča v Mentorju, preje pa v Clevelandu, žena Edwarda, mati Richarda, 2-krat stara mati, sestra Helen Creaser. Pogreb bo jutri, v sredo, dop. ob 10.30 iz Brunner zavoda na Mentor Ave. v Mentorju na pokopališču Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

ISKRICA

Ne živimo v sanjah, ne zatekajmo se v pretveze, ne čakajmo na jutri ali pojutrišnjem, da bi iz svojega življenja napravili nekaj velikega. Učitelj je določil sestanek za sedaj, takoj, in nas pričakuje. »Glej, pri vratih sem in trkam.«

L.J. Suenens

Molitev za domovino

Ob skupnem romanju ljubljanske nadškofije na Sveto goro pri Gorici, je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar v imenu slovenskih škofov izrekel naslednji poziv k molitvi za domovino, za mir, medsebojno spoštovanje in razumevanje med ljudmi:

V tej težki in odločilni uri za naš slovenski narod in za vso našo ožjo in širšo domovino na današnjem romanju ljubljanske nadškofije na Sveto goro ob praznovanju 450-letnice božje poti s posebnim zaupanjem prosimo Marijine pomoči in njenega varstva. V duhu povezan s Slovenci doma, v zamejstvu in po svetu se v imenu slovenskih škofov obračam na vse verne ljudi, ki jim je mar usoda našega naroda in vseh drugih narodov in narodnosti v Jugoslaviji, da se še bolj združimo v molitvi za domovino in za vse ljudi brez izjeme, ki živijo na naši zemlji. V veri, da je Bog gospodar človeške zgodovine in da je Jezus Kristus pot, resnica in življenje za vse ljudi, vas škofje vabimo in prosimo, vas spodbujamo in vam naročamo, da še več in še bolj goreče osebno in skupno, zasebno in javno molimo za mir, za medsebojno spoštovanje in razumevanje, za svobodo in enakopravnost, za pravičnost, dobroto in ljubezen. V iskrenem prizadevanju moramo storiti vse, da se ublažijo huda nasprotja, da premagamo medsebojna sovraštva in v dobrohotnosti pomagamo drug drugemu. Ko gospodarski in politični položaj in nevarnost vedno hujših napetosti, medsebojnega obtoževanja, nasilja in različnega obračunavanja ter strah pred prihodnostjo postajajo iz dneva v dan hujši, se moramo verni kristjani zavedati svoje posebne odgovornosti. Pokažimo v zaupanju do Boga, v molitvi, v poudarjanju etičnih vrednot, pa tudi v zaupanju v lastne moči, v poštenost in pravičnost pametnih ljudi. Iskreno podpiramo vse tiste, ki se v duhu zavzemajo za človeka, ne glede na versko prepričanje, narodno pripadnost in socialni položaj, posebno pa za tistega, ki kakor koli trpi in se mu godi krivica. Strpnost, odkrit dialog in skupno iskanje poti v poštenosti in resnem delu je edina možnost za izhod iz težkega položaja.

In mi, bratje in sestre, zaupamo v božjo pomoč, po Marijini priprošnji, ki je božja in naša Mati.

— Koledar prireditev —

APRIL

1. — Tabor DSPB Cleveland priredi svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

1. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

8. — Pevski zbor Zarja priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave. Igra Vадnjalov orkester.

9. — Dramatsko društvo Lilijska poda veseloigro »Težke ribe« v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3.30 pop.

15. — Primorski klub priredi »Primorski večer« v SND na St. Clair Ave.

22. — Pevski zbor Korotan priredi svoj spomladanski koncert ob 7. zv. v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

22. — Pevski zbor Jadran ima koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Eddie Rodick orkester.

23. — St. Clairski upokojenci prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3. pop. Zabava do 5. pop.

29. — Igralska skupina Lipa Park, St. Catharines, Ont., poda Finžgarjevo igro »Razvalina življenja« v SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7. zv. Sponzorira Odbor za kulturne izmenjave.

30. — Fara Marija Vnebovze in direktorij Slov. doma za ostarele priredita kosilo v Slov. domu na Holmes Ave.

Serviranje od 11.30 do 2. pop. Prebitek namenjen Domu za ostarele.

MAJ

14. — Pevski zbor »Slovenska pesem« priredi koncert v semenišču v Lemontu, po šmarnicah.

19. — Slovenski dom za ostarele na Neff Rd. ima letno sejo v spodnji dvorani SDD na Waterloo Rd.

28. — Društvo SPB Cleveland priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., Euclid, O.

JUNIJ

4. — Otvoritev Slovenske pristave, na SP.

11. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski prisatvi. Sv. maša na S.P. opoldne, nato piknik.

17. in 18. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo za pobite Slovdomobrince in vse žrtve komunistične revolucije, na Orlovem vrhu Slovenske pristave.

25. — Piknik ohijske KSKJ federacije na farmi sv. Jožefa na White Rd., Willoughby Hills, O. Igrajo »Button Box Players«.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik na svoji pristavi.

JULIJ

1. in 2. — Pristavska dne- (dalje na str. 5)

Zdravnik svetuje...

INFEKCIJA

Naše življenje in zdravje nenehno ogrožajo mikroorganizmi, kot so: bakterije, glivice in protozooni ter virusi. Povzročajo nalezljiva obolenja, ki so od vseh bolezni najbolj razširjena. Najbolj so ogroženi prebivalci nerazvitih držav z nizkim zdravstvenim in prehrabnim standardom. Okuževalci so ljudje, živali ali celo nežive stvari.

Največkrat pridejo omenjene škodljivosti v naše telo od zunaj. Okužba je lahko neposredna — na tak način se na primer prenašajo kožne in spolne bolezni —, največkrat pa posredna: po zraku, s hrano, prahom ali prek živali in mrčesa.

Tako se v jesensko zimskem času bolezenske klice, ki povzročajo prehladna obolenja in gripo, prenašajo s človeka na človeka v drobnih kapljicah kot tako imenovani aerosol. Znano je, da jih lahko s kihanjem in kašljanjem razpršimo v okolico do štiri metre daleč. Zato ne samo olika, pač pa predvsem zdravstveni razlogi zahtevajo, da ne kašljamo in ne kihamo drug v drugega in ne pljuvamo po tleh. Sveži, zrak, sončni žarki, dobro prezračeni prostori zmanjšujejo tveganje pri tovrstnih okužbah.

Drugi pomembni vir je okužena hrana. Znane so cele epidemije tifusa in drugih salmoneloz, griže, hepatitisa in manj nevarnih zastrupitev s hrano. Najpogosteje so vzrok oporečni sladoleđ, mleto meso, pašteta in voda. Vedeti moramo, da se lahko hrana okuži ves čas, med predelavo, prevozom, skladiščenjem in strežbo. Tovrstne bolezni zato lahko preprečimo le z doslednim upoštevanjem vseh sanitarno-higienjskih predpisov in stalnim zdravstvenim nadzorom. Med najosnovnejše zaščitne ukrepe sodi kajpada dosledno umivanje rok.

Da lahko mrčes in živali prenašajo bolezni, že dolgo vemo; klopi, na primer, prenašajo povzročitelja nevarnega meningoencefalitisa in limske borelioze, uši pegavi tifus itd.

Ko enkrat preidejo škodljivi mikroorganizmi v telo, bosta razvoj in potek bolezni odvisna od tako imenovane virulence (strupenosti) in količine povzročitelja na eni in obrambe sposobnosti organizma na drugi strani. Obrambna sposobnost pa je tesno povezana s telesnim, duševnim in prehrabnim stanjem, delovanjem žlez z notranjim izločanjem, genetsko determiniranostjo in tako dalje.

Včasih pa vsi ti obrambni mehanizmi ne morejo preprečiti škodljivosti vdora v telo in pojavijo se prvi znaki bolezni. Čas od okužbe do prvih znamenj obolenja imenujemo inkubacijski čas. Ta je pri mnogih nalezljivih boleznih enak oziroma zanje značilen. Bolnik je v tem času videti povsem zdrav, čeprav se je njegovo telo že spoprijelo s povzročite-

lji boleznimi, ki bo vsak hip izbruhnili. Čeprav ima vsaka nalezljiva bolezen svoje značilnosti: začetek, potek trajanja itd., pa imajo vse številne skupne ali podobne bolezenske znake.

Najbolj stalen znak akutne infekcije je zvišana telesna temperatura. Hitrost, s katero narašča ali pada, njene posebnosti: nihanja, ponavljanja in podobno so večkrat pomembni za razpoznavo bolezni, zato je zapisovanje dnevnih nihanj temperature (temperaturni list) pomembno ne le v bolnišnicah, pač pa tudi na bolnikovem domu.

Infekt prizadene tudi srce in ožilje, kar se kaže v hitrejšem bitju srca. Pri vsakem dvigu temperature za 0,5° C lahko pričakujemo za 10 utripov hitrejši pulz. Seveda so tudi tu izjeme, saj na primer pri akutni tuberkulozi ali škrlatinki srce hitreje, pri tifusu in virusnih infekcijah pa pogosto počasneje bije, kot bi pričakovali glede na temperaturo.

Tudi dihanje je pri infekcijah pospešeno, sorazmerno z utripom. Od drugih splošnih znamenj naj omenim še neješčnost, slabost, bruhanje in suh jezik. Količina urina se zmanjša in tudi gostejši je, pač zaradi izgube tekočine s potenjem. Tudi v krvi, za katero pravimo, da je ogledalo zdravja in bolezni, se pojavijo spremembe, zlasti bele krvne slike, pospeši se sesedanje rdečih krvničk (sedimentacija) itd.

Za razpoznavo infekcijske bolezni je pogosto dovolj pravilno razlaganje njenih znakov, včasih pa je potrebno odkriti povzročitelja ali vsaj dokazati njegovo prisotnost. To delamo z laboratorijskimi preiskavami.

Na zdravljenje infekcij imamo v kemoterapevtikah in antibiotikah na voljo odlična in učinkovita sredstva, s katerimi smo kos skoraj vsem infektom. Velika izjema so viroze, saj smo proti njim še vedno nemočni. V teh primerih je zdravljenje simptomatsko. Poleg zdravil so pomembni še nekateri splošni ukrepi, kot so mirovanje v postelji, primerna hrana z dovolj tekočine in zadostni spanja.

Dr. Valter Koser
Naša Slovenija, marec 1989

KOLEDAR
PRIREDITEV

(Nadaljevanje s str. 4)

va, na Slovenski pristavi.

9. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Začetek piknika s sv. mašo ob 12. uri popoldne.

9. — Misijonski piknik MZA v Milwaukeeju, na pristavi SKD Triglava.

30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Tony Klepec orkester.

Ameriška Domovina
je Vaš list!

Naši gradovi...

KAMEN PRI BEGUNJAH

Ob vstopu v dolino Drage pri Begunjah stojijo razvaline gradu Kamen, stoletni zidovi, ki so še danes vredni občudovanja. Njihova zgodovinska in kulturna vrednost je velika, kajti grad Kamen je bil eden največjih na Gorenjskem in njegovi lastniki so bili pomembne plemiške rodbine — grofje Celjski in vitezi Lambergi. Seveda ob teh znamenitih imenih ne smemo pozabiti na nemočno, brezpravno ljudstvo, ki jim je tlačnilo. Verjetno je prenekateri kmet s sovraštvo pogledoval proti močnemu obzidju in si želel, da bi se podrlo. Danes pa, ko si lahko ogledujemo le ostanke, bi radi videli grad tak, kot je bil nekoč.

Medtem so minila stoletja. Poleg razvalin je ostalo tudi nekaj starih pisnih virov, del zgodovine pa je ohranjen v ljudskih pesmih.

Nekoč je tod mimo vodila tovarniška pot proti Podljubelju. Po soteski je odmevalo glasno priganjanje vozarjev, ki so želeli čim hitreje prepejati tovore skozi nevarno gorsko dolino; tolovaji, kot so tedaj pravili roparjem, so namreč prav v odmaknjenih dolinah radi prežali na trgovske karavane.

Za zavarovanje poti so grofje Ortenburški, lastniki tega ozemlja, v 12. stoletju pozidali kvadratni stražni stolp z lepim razgledom po dolini na obe strani. To je bila skromna, a pomembna postojanka. Z rastočo močjo njenih upraviteljev — ministerialov v službi visokega plemstva — je rasla tudi utrdba.

Zahteve po vedno večjem udobju in gradnja novih utrdbenih sistemov so nenehno spreminjale podobo gradu. Tako je prvotni stolp počasi prerasel v enega največjih grajskih kompleksov na Gorenjskem. Zaradi odlične strateške lege na strmi skali ga uvrščamo med najslikovitejše gradove pri nas.

Zavoljo gradnje v različnih obdobjih je zanimiva mešanica arhitektur romanskega, gotskega in renesančnega sloga. Dokončno podobo je dobil v letih 1549—1553. Po zaslugi konservatorjev, ki so v zadnjih tridesetih letih opravili pomembno delo, danes vemo, kako so bili razporejeni prostori: v pritličju so bili prostori za služinčad, v nadstropju gosposke sobe, velika dvorana in kapela, v drugem nadstropju pa spalnice.

Tudi okolica je bila lepo urejena: na pobočju pod gradom so uredile terasaste vrtove, ob potoku postavili mlin, v bistrem postrvnjaku pa gojili slatne postrvi.

Postopno nastajanje gradu je bilo seveda tesno povezano z njegovimi lastniki. Ortenburžani, ki so pozidali prvotni stolp, so leta 1418 izumrli. Posest so prevzeli njihovi dediči Celjski grofje. Valvazor je zapisal, da se je leta 1428 tukaj smrtno ponesrečil Herman III. Celjski, eden zadnjih svojega rodu. Zanj je bil usoden padec s konja.

Od leta 1469 so imeli grad Kamen v rokah Lambergi. Ta plemiška rodbina je dala nekaj visokih državnih uradnikov in cerkvenih dostojanstvenikov.

Junak Gašper Lamberg je našel mesto tudi v narodni pesmi »Pegam in Lambergar«. Zaslovel je zaradi svojih petinsemdesetih zmag na viteških turnirjih in po veliki zmagi nad češkim velikanom Pegamom.

»Na kranjski zemlji mi živi, kjer se na Kamnu govori, se nikdar tebe ne boji. Krištof Lambergar z imenom na sinji skal' prebiva tam; te v pest želi dobiti sam.«

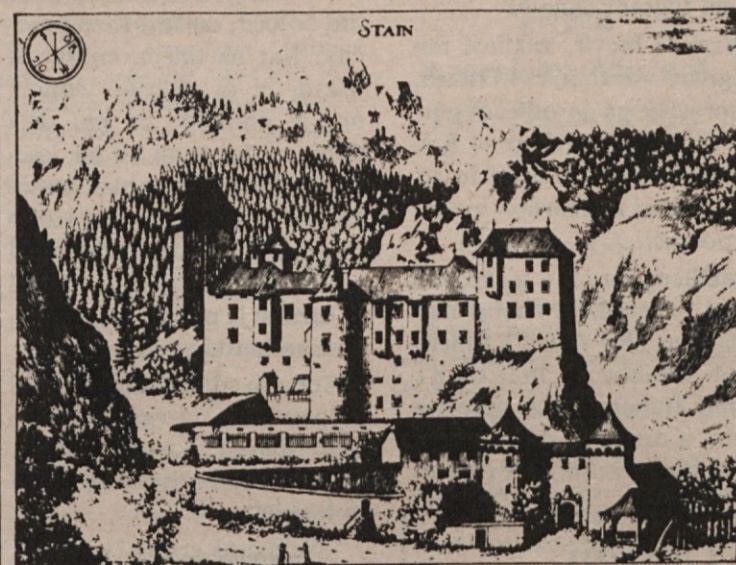
V prvi polovici 18. stoletja so lastniki zapustili grad. Spremenile so se razmere, začeli so se mirnejši časi in gospodo je zvalilo v udobje razkošnih dvorcev na ravnini. Stari zidovi, ki so desetletja prestrezali napadalčeve puščice in krogle, so postali pretesni. Tedaj se je grad Kamen začel spreminjati v ruševine.

Ko so leta 1740 v Begunjah gradili novo baročno cerkev, so si kar v sklenjeni vrsti podajali strešno opeko z gradu do novega gradbišča. Pri nadaljnjem rušenju so izdatno pomagali tudi okoliški prebivalci. Portali, okenski okviri in stebri so izginjali z gradu. Potrebno so gradivo za hiše, kašče in ograje. Grad je postal priročni kamnolom, gradivo pa je bilo zastonj.

Propadanje in uničevanje so ustavili leta 1959, ko sta okrajna spomeniška komisija in Turistično društvo Begunje začela — obširno obnovo. Namen je bil ohraniti vsaj del grajskih ostankov. Pri tem so sodelovali umetnostni zgodovinarji, arhitekti, arheologi, geodeti in domačini. Veliko zahtevnega dela so že opravili in grad je spet vreden ogleda.

Njegova pravljica podoba, ki se večkrat pojavlja na turističnih prospektih, pa obiskovalcu, ki ni zgodovinar, ne zadostuje. Morda bi ne bilo napačno, če bi si tam lahko ogledali staro risbo iz Valvasorjevih časov, kar bi bilo vsem v veliko pomoč pri odkrivanju grajske preteklosti. Nekdanja veličina in pomembnost tega kulturno-zgodovinskega spomenika si to vsekakor zasluži.

Vojko Zakrajšek
Naša Slovenija, marec 1989

POVEST

Grče

Spisal SLAVKO SAVINŠEK

Nadaljevanje

Glasu ni bilo od njega, še potlej ne, ko je župnik po dolgem premolku vprašal:

»Kaj boš naredil, Klemen?«

Tako so stali tiho in doživljali v enem hipu življenje za sto življenj. Šele čez dolgo je župnik, ko je videl, da je najhujše v Klemenu minilo, ponovil:

»Si se odločil, Klemen?«

»Sem!« je izdaval fant.

»Kako?«

»Vzamem jo!«

»Brez očetovega dovoljenja? In pojdeš od doma?«

»Pojdem!«

»Kam?«

»Močan sem, bom že dobil delo!«

»Praviš ti! Pa ne veš, da boš kri jokal, ko boš od domače zemlje slovo jemal? Vršanov si!«

In ko je Klemen strmél vanj in je že župnik čutil, da ga je v živo zadel, je nadaljeval:

»Ni še morda vse izgubljeno! Morda se stari vendar še premisli. Bom molil zanj. Vendar, vse je mogoče. Tudi, da ne bo morda nikdar dal k sebi. — Zato se odloči: grunt ali Lizo!«

»Sem že, gospod!«

»Pri meni se oglasi, kadar ti bo treba. Vi, Belcjan, pa imejte oči odprte in mati naj pripravljaj, česar dekile ne zmored!«

»Najrajši bi jo zapodil od hiše, punčaro sprijeno, in tega za njo pogнал, ki mi jo je spridil!«

»Ne sodite, oče Belcjan, da ne boste sojeni! Dovolj imate pokore za slepoto in še je boste imeli, da se iz nje videli ne boste! — Zdaj govorite pametno, kakor se med možmi spodobi. Pa ne dražite Vršana! Morda se še premisli in vse bo dobro!«

Župnik se je dvignil od mize in šel proti vratom. Dal je spotoma Belcjanu roko in Klemen mu je svojo pomolil.

»Ne dam, dokler vaju pred oltarjem ne blagoslovim!« ga je zavrnil župnik in odšel skozi duri. Ko je stopal že po kolovozu proti Smrečniku, se je obrnil in poklical nazaj:

»Klemen!«

Pritekel je.

»Čez par dni se oglasi pri meni, da se pogovoriva dalje. Očeta se ogibaj in bodi dober z njim! Oče so kljub vsemu morda boljši kot si misliš.«

Klemen je hotel oditi, ko ga zadržal župnik:

»Daj, reci Lizi, naj si ne žene preveč k srcu, da otorku ne bo v kvar! Pa ne cmeri se pred njo, ampak ji korajže dajaj, da bo laže prenesla. In jo pusti v miru, sicer te zavržem kakor hudega Bog!«

Tako je naročil župnik Klemenu in odšel po brežini navzdol in že v mraku zavil po strmi stezi niz breg ter je v temi prišel domov.

Ko mu je kuharica Franca prinela večerjo na mizo in je videl njene zajokane oči, ji je dejal osorno:

»Ti ni treba jutri hoditi proč! Samo zapomni si!«

Kuharica se je sklonila k njemu in mu hotela poljubiti roko, pa jo je zapodil:

»Za kuho se brigaj, drugo pusti meni!«

Sedel je za mizo, pomočil žlico v krožnik, ker ga je bila ulaknila dolga in naporna pot. Pa jo je odložil, zagnal prtič na mizo, odrinil stol in vstal, ne da bi bil pokusil od jedi:

»Naj bo za pokoro, ker sem se dal togotiti danes!«

Vzel je brevir, zaklical mimogrede v kuhinjo: »Franca, pospravi!« pa je odšel v gornjo sobo, pokleknil pred Križanega in molil z dušo in srcem, dokler ni udarilo v zvoniku polnoči...

Medtem pa, ko je župnik klečal in molil, je v rebri nad Vršanovo hišo slonel Klemen, mladi Vršanov sin, in se boril s trojno ljubeznijo: s prvo za grunt, z drugo za dekile, s tretjo za očeta. Zašla je že luna in

izza vrhov je lizala jutranja belina, ko se je Klemen še vedno vojskoval za ljubezen, za ljubezen ljubezni: za svojo Lizo, ki je njegovo kri nosila...

5.

Dva meseca že ne pogleda stari Vršan sina Klemena. Hodita drug mimo drugega, kakor da sta si tujca in ne oče in sin. Parkrat pač je ustavil Klemen očeta in pričel o Lizi in o dovoljenju za ženitev. Ali stari mu ni dal ne odgovora ne oči, ampak je šel mimo njega, kakor da ga ni.

To boli Klemena, strašno boli. Na obrazu, prej rdečem, mlademu, skoro bi dejal, brezskrbnem, je nema muka zarisala par globokih brazd in med lase mu je napredla belih niti kar čez noč. O, pač vidi oče bol svojega sina, skrivaj ga pogosto in prodirljivo opazuje, kakor da mu v dušo gleda in v dno srca. Še vedno čaka, da se morda ihta v fantu umiri in se unese. Vé Vršan, da je Klemen njegov sin, ali pravi si, da je tudi rajne matere, ki je bila iz mehkejšega testa kakor so Vršanove grče. In zato čaka, še vedno čaka.

Župnik Mihael tudi ni miroval ta dva meseca. Večkrat je bil nad Vršanom, parkrat nad Mano in Klemenom. Pa se mu je stari začel umikati, kadar je zasluhlil, da bo župnika prinelo v Podsmrečje, in če je šel v cerkev, je napravil ovinek mimo farovža in po opravilu izginil, da mu župnik ni mogel v sled.

Zato se je bil Klemen zadnje dni odločil, da se z Lizo poroči. Kar na tihem, enkrat za trikrat bi ju oklicali. Župnik mu je obljubil, da mu dela dobi, v Mojstrani ali na Jesenicah, Liza pa je lahko doma, kamor bi hodil Klemen vsako soboto, da bo čez nedeljo pri svojih. Stari Belcjan se je vdal in Liza se je pričela pripravljati za zakonski stan.

Toda še so skušali vsi, da bi pregovorili starega Vršana. Celó Mana je govorila z njim, pa jo je samo pisano pogledal in ji dejal:

»Ne maraš grunta?«

In Mana je utihnila.

Tudi stari Belcjan je stopil do Vršana, da bi ga morda z moško, pametno besedo pregovoril. Kakor ga je bolelo, ko je stopil čez prag Vršanove hiše, vendar je zmagalo Lizino trpljenje in je šel preko vsega. Pa je prišel ven, de da bi bil kaj opravil. Hudo je moralo biti med njima tiste pol ure, ko sta bila skupaj. Zakaj Belcjan ni teden dni z nikomer spregovoril besede, niti žena mu ni z vsemi spraševanji iztrgala skrivnosti pogovora. Le slišala ga je, kako je v spanju stokal, ako je sploh spal. Navadno pa je gledal v strop s široko razprtimi očmi, kadarkoli se je ponoči sklonila nad njegov obraz.

Še Liza je poskusila na župnikovo prigovarjanje in je šla. Ni čutila, kako hodi, ne vedela, kod hodi. In ni vedela, kaj bi iztisnila iz sebe, ko je stala pred neusmiljenim. Ko so se zapičile vanjo tiste temne oči izpod košatih sivih obrvi in je rahel nasmešek spreletel Vršanov obraz, je kleknila na kolena pred njim in zajokala.

»Kaj se cmeriš?« je vrgel vanjo.

Še je ihtela in ni vstala.

»Oče, usmilit se!« je dvignila pogled in roke vanj.

»Nisem oče, ne tvoj ne njegov, ki mu boš mati! Klemena vprašaj!«

Obrnil se je vstran; a ko bi mu bila Liza videla skozi solze v lice, bi ne bila vstala, se opotekla k durim in omahnila ven v gosti mrak. Po kolenih bi bila šla do njega, objela mu kolena in še enkrat zaprosila. In dejal bi ji bil: Naj bo!

Tako pa ni, čeprav je morda samo čakal na tisto zadnjo troho ponižanja. Morda, kdo ve? Samo Bog, ki se je stari z njim v srcu vojskoval...

Dva dni potem, ko je bila Liza pri Vršanu, je Klemen zjutraj pokladal živini, ko je začutil roko na rami in Belcjanova mati so stali pred njim v hlevu.

»Mati?« se mu je iztrgalo in naročaj mrve mu je omahnil pol v jasli, pol v steljo.

»Kaj je, mati?« je planil znova, ko Belcjanica ni mogla takoj v besedo.

»Liza,« je izječljala mati in se oprijela poševje za seboj.

»Recite, mati!«

»Oče si!« je kriknila polglasno.

»Jezus, mati!« je šinil Klemen kvišku in prebledel, pa spet zardel.

»Fant je,« je nadaljevala mati.

»Fant je, fant je,« se je trgalo v Klemenu in iz njega, kakor da ni prav razumel. Zdivjal je po hlevu kot vihar in ponavljal pred seboj:

»Fant je, fant je!«

Nakrat se je ustavil pred Belcjanico, ki so ji lile solze iz oči, in ji skoro kriknil v lice:

»Mati, fant je, slišite, fant je!«

»Ne nori, Klemen!« ga je zgrabila Belcjanica trdo za laket, da je odnehal. »Bog ve, če bo obstal!«

Klemen je onemel. Šele čez čas je zmogel:

»Je hudo?«

»Seveda. Prehitevček je, razumeš! Tvoj stari je kriv, ker je bil tak z njo. Tudi ona še ni iz nevarnosti!«

»Liza!« je planil fant k vratom, da bi zdivjal k Belcjanu.

»Norec!« ga je zgrabila Belcjanica za roko in ga potegnila nazaj, »bi rad umoril njo in otroka?«

Klemen je strmél vanjo kakor blazen.

»Ali ne veš, da ne smeš zdaj k njej? Če že ne radi ljudi, radi nje same ne delaj neumnosti!«

»Liza!« je planilo zopet iz fanta.

»Bo že z božjo pomočjo. Le fante bo težko, ker je slabotno. Pa menda vzdrži, saj je Vršanov.«

Mati je hotela oditi, ker se ji je mudilo nazaj k hčeri. Ali zdaj je njo zgrabil Klemen za roko in jo pridržal:

»Mati, kdaj jo bom smel videti, in fanta?«

»Nekaj dni počakaj, da si opomore.«

»Znorim, mati!«

»Ihta Vršanova! — Na večer pridi poprašat pa me poklič ven, a tiho, da te ona ne čuje!«

Belcjanica je odšla, se še nahitro na dvorišče ozrla, je li ne vidi kdo Vršanovih, in je stekla čez travnik do kolovoza, kar so ji dale stare noge. Komaj je dobro stopila par korakov po kolovozu, ko je zrastle iz veže stari Vršan in začuden pogledal za njo. Je še ni videl v toliki bližini Vršanovine, odkar sta bila soseda. Umaknil se je nazaj in se zamislil. Slutil je, pa ni mogel verjeti.

Po hlevu pa je norel Klemen gor in dol, bil z rokami živali po hrbtu in krikal:

»Fant je, fant je!«

Ko je stopil hlapec v hlev in začuden zastremel v Klemenovo norčavo divjanje, je planil Klemen predenj in zazijal na vsa usta:

»Fant je, slišiš, fant je!«

Potem pa je zdivjal v velikih skokih v gmajno nad hišo in niso ga videli Vršanovi do noči.

Drugi dan je stopil nakrat pred očeta, bled, s temnimi sencami pod očmi, nepočesan, neumit. Trdo je hodil in zobe tiščal skupaj, ustnice so mu podrhtevale in globoko je požiral ter tiščal v grlo nazaj, da so se mu žile na vratu nabrekli. Roke so mu trepetale, ko se je oprijel hrbitišča stolice, kakor bi bil iskal opore. Težko se mu je potem iztrgalo, zamolklo, da je udarilo v tišino sobe kakor s kolom po lobanji.

**Ameriška Domovina
druži Slovence
po vsem svetu!**

MALI OGLASI

FOR RENT

4 rooms, on E. 73 St. North of St. Clair. Call 881-3092.
(24-27)

All-Around Machinist Needed
Tool Room and Job Shop experience. Call 278-3081 or 431-1043.

Zaposlitev

Strojni ključavničar, strugar, dobi takojšnjo zaposlitev blizu mesta. 278-3081 ali 431-1043. Vprašajte za Ray Mlakar.
(19-21)

liše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

**Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444**

Josef's Hair Design

5235 Wilson Mills Rd.
Richmond Heights, Ohio
461-8544 or 461-5538

Imenik slovenskih društev

Slovene Organization Roster

(Nadaljevanje s str. 7)

Društvo COLLINWOODSKE SLOVENKE št. 22

Preds.: Stefie Koncilja; podpreds.: Tina Collins; taj.-blag.: Frank Koncilja, 1354 Clearaire Rd., Cleveland, OH 44110; tel. 481-6955
 zapis.: Stephanie Dagg; nadzornice: Tina Collins, Joyce Segulin, Millie Novak; zdravnik: vsi slovenski zdravniki; seje: seje so vsako drugo sredo v mesecu ob 6. uri zv. v spodnji društveni sobi Slov. doma na Holmes Ave.

Društvo KRALJICA MIRU št. 24

Preds.: Anna Perko; podpreds.: Frances Cazin; tajnica: Alice Arko, 3562 E. 80 St., Cleveland, OH 44105, tel. 341-7540; blag.: Agnes Zagar; zapis.: Mary Prosen; nadzornice: Dolores Hrovat, Angela Musil, Mary Sever; koordinatorka za bratske zadeve: Alice Arko. Seje so vsako drugo sredo v mesecu ob 1.30 pop. v SND na E. 80 St.

Društvo SV. CECILIJA št. 37

Preds.: Nettie Zarnick; podpreds.: Anna Šilc, taj.-blag.: Jean McNeill, 6808 Bonna Ave., Cleveland, OH 44103; zapis.: Marie Bond; nadzornice: Frances Stepic, Anna Ribic; zdravnik: vsi slovenski Seje so vsaki 1. torek v mesecih feb., apr., jun., sept. in nov. ob 1.30 pop. v šoli sv. Vida.

Društvo MARTHA WASHINGTON št. 38

President: Terry Hocevar
 Vice-President: Rose Zalneratis
 Secy.-Treas.: Bertha Richter, 19171 Lake Shore Blvd., 692-1793
 Rec. Secretary: Carol Lesiak
 Auditors: Frances Primosch, Jane Royce, Rosemary Kozar
 Fraternal Affairs Representative: Joanne Fordyce
 Medical Examiner: Any physician recommended by AMLA Board
 Meetings: Third Tuesday in January, April, June, and November (additional meetings as scheduled)

Oltarna društva Altar Societies

OLTARNO DRUŠTVO fare Sv. Vida

Duhovni vodja: Rev. Joseph Božnar; častna preds.: Mary Marinko; preds.: Amalija Košnik, podpreds.: Frances Novak; taj.-blag.: Kristina Rihtar, 990 E. 63 St., tel. 391-6545; zapisnikarica v slovensščini: Gabriela Kuhel; zapisnikarica v angleščini: Mary Turk; rediteljica: Ivanka Pretnar; nadzornice: Frances Kotnik in Ann Brinovec.

Vsak četrtek ob 6.30 zvečer ima društvo uro molitve, vsako prvo nedeljo skupno sv. obhajilo pri osmi sv. maši, ob 1.30 popoldne pa seja v društveni sobi farne dvorane pri Sv. Vidu.

OLTARNO DRUŠTVO fare Marije Vnebovzete

Duhovni vodja: Rev. John M. Kumše; predsednica: Pavla Adamič; podpredsednica: Maria Ribič; tajnica in blagajničarka: Rose Bavec, 18228 Marcella Rd., tel. 531-6167; zapisnikarica: Ivanka Kete; nadzornice: Tončka Urankar, Mary Podlogar, Amelia Gad. Skupno sv. obhajilo vsako prvo nedeljo v mesecu pri 8. sv. maši. Isti dan popoldne ob 1.30 uri molitvena ura, po blagoslovu pa seja v cerkveni dvorani.

Društvo Najsv. Imena Holy Name Society

DRUŠTVO NAJSVETEJŠEGA IMENA FARE SV. VIDA

Duh. vodja: Rev. Jože Božnar
 Predsednik: Charles Winter
 Podpredsednik: Emil Goršek
 Vice President (Eng.): John Hocevar
 Tajnik: Joe Hocevar, 1172 Addison Rd., Cleveland, OH 44103
 Zapisnikar: Dan Postotnik
 Rec. Secy.: Mike Mivsek
 Blagajnik: Anton Oblak
 Skupno sv. obhajilo vsako drugo nedeljo v mesecu pri 8. sv. maši.
 Seja se vrši po sv. maši v cerkveni dvorani.

HOLY NAME SOCIETY of St. Mary Parish

Spiritual Director: Rev. John Kumse
 President: Mike Pozun
 Vice Pres.: Dennis Susnik
 Slov. Vice Pres.: Rudi Knez
 Secretary: Dominic Gorshe
 Treasurer: Art Eberman, 16301 Sanford Ave., Cleveland, OH 44110, tel. 531-7184
 Sick and Vigil Chmn.: Frank Sluga
 Program Chairman: Frank Zernic
 Corres. Sec.: Louis Jeseš
 Marshall: Bill Kozak
 Social Apostolate: Ed Kocin
 Retreat Chmn.: Joseph Sajovic

Catholic Order of Foresters

BARAGA COURT No. 1317

Spiritual Director: Rev. Joseph Božnar
 Chief Ranger: Rudolph A. Massera
 Vice Chief Ranger: Dr. Anthony F. Spech
 Past Chief Ranger: John J. Hocevar
 Recording Secretary: Alphonse A. Germ
 Financial Secretary: Anthony J. Urbas, 1226 Norwood Rd., tel. 881-1031
 Treasurer: John J. Hocevar
 Trustees: Albert Marolt, Dr. Anthony F. Spech, Joseph C. Saver
 Youth Director: Angelo M. Vogrig
 Visitor of Sick: Joseph C. Saver

Field Representative - Frank J. Prijatelj, 845-4440
 Meetings held the 3rd Friday of each month, Social Room, St. Vitus Auditorium, at 8.00 p.m.

ST. MARY'S COURT No. 1640

Spiritual Director: Rev. John M. Kumse
 Chief Ranger: Alan Spilar
 Vice Chief Ranger: Hank Skarbez
 Past Chief Ranger: Hank Skarbez
 Rec. Secy.: Joe Sterle
 Fin. Secy.: John Spilar, 715 E. 159 St., Cleveland, O., Tel. 681-2119
 Treasurer: Vickie Skarbez
 Youth Director: John Osredkar
 Trustees: Gerry White, Harold White, Kathy Spilar
 Sentinel: Hank Skarbez
 Field Representative: Alan Spilar, Tel. 951-9775
 Meetings are held every third Sunday in the St. Mary Study Club Room.

Slovenski narodni domovi Slovenian National Homes

FEDERATION OF SLOVENIAN NATIONAL HOMES

President: Charles Ipavec
 1st Vice Pres.: Helen Urbas
 2nd Vice Pres.: William Snyder
 Fin. Secretary-Treasurer: Rudy Pivik, 15570 Humphrey Rd., Middleburgh Hts., OH 44130
 Corresponding Secy.: Rose Mary Toth
 Recording Secy.: Helen Konkoy
 Auditors: Steve Shimits, Dan Pavsek, John Jackson
 Historian: Ella Samanich (Ch.)
 John Habat, Asst.
 Legal Counsel: Charles Ipavec

SLOVENSKI NARODNI DOM 6409 St. Clair Avenue

President: Edward Kenik
 Vice Pres.: June Price
 Secy. - Treas.: John N. Perencevic
 Recording Secretary: Julia Pirc
 Legal Advisor: Charles Ipavec
 Auditing Committee:
 Ann Marie Zak, Antonia Zagar, Ann Opeka, Sophia Opeka
 House Committee:
 Edward Bradach, Mary Batis, John E. Leonard, John Vatovec, Daniel Shimrak, Don Mausser, John Trinko, Stanley Frank
 Ways and Means Committee:
 Jean Krizman, Marceline Mausser
 Alternate Directors: Anthony J. Tomse, Frank Stefe
 Meetings every second Tuesday of the month in Room No. 1, Old Building, 7:30 p.m.
 Office hours: 11 a.m. to 3 p.m.
 Tel. 361-5115

SLOVENIAN HOME 15810 Holmes Ave.

President: Ed Kocin
 Vice President: Jim Krann
 Treasurer: Ray Sterle
 Rec. Secretary: Jennie Tuma, 29437 Vinewood Dr., Wickliffe, OH 44092
 Fin. Secy.: Frank Ferra
 Auditors: John Jackson, Mary Podlogar, Chuck Femec
 House Comm.: John Jackson, Chuck Femec, Jack Videtic, Joe Krann; Alternate: Dennis Austin
 Federation Reps.: Dan Pavsek, John Jackson, Chuck Femec; Alternates: Bob Ryan, Jim Krann
 Other Directors: John Habat, Leroy Koeth
 1st Alternate: Gus Petelinkar
 2nd Alternate: Frank Podlogar
 Meetings for Directors are every fourth Monday of the month, at 7:30 p.m.

SLOVENIAN WORKMEN'S HOME 15335 Waterloo Road

President: Steve Shimits
 Vice President: Anthony Sturm
 Secretary: Millie Bradac
 Treasurer: Frank Bittenc
 Rec. & Corr. Secy.: John Vivic
 Legal Advisor: John Prince
 Trustees: Tony Silc, Catherine Vivic, John Mauric, Emma Grk, Al Meglich, Joe Frollo, Ernest Tibjash, Frank Smerke, Paul Sibenik, Stanley Grk
 Alternates: Frank Slejko, Frank Zgonc
 Reps. to Fed. of Slov. Natl. Homes: Anthony Sturm, Steve Shimits, Millie Bradac
 Office hours: Mon., Wed. and Fri. 7 to 9 p.m., or by appointment.
 Phone 481-5378 or 481-0047.

SLOVENIAN SOCIETY HOME 20713 Recher Avenue, Euclid, OH

Joseph Petric: President
 Frank Cesen: Vice President
 William Kovach: Secretary
 William Frank: Treasurer
 Rosemary Toth: Rec. Secretary
 Dorothy Kapel: Ch. Audit Comm.
 Josephine Trunk: Auditor, Membership Comm., Sunshine
 Max Kobal: Auditor, House Comm.
 Ed Koren: Ch., House Comm.
 Mary Ster: House, Memb. Comms.
 Ed Marincic: House, Memb. Comms.

DOM ZAPADNIH SLOVENCEV 6818 Denison Ave., Cleveland, OH

Predsednik: Joseph Klinec
 Podpredsednik: Ken Ivancic
 Blagajnik: Joseph Pultz
 Zapisnikarica: Nancy Kadar
 Finančna tajnica: Pauline Stepic
 Nadzorniki: Stephanie Pultz, Theresa Stefanik, Elaine Saxby
 Seje vsak tretji petek v mesecu ob pol 8. ure zvečer.

SLOVENSKI NARODNI DOM 5050 Stanley Ave., Maple Hts., O.

Predsednik: Frank Urbancic
 Podpreds.: Lud Hrovat
 Tajnik: Tom Meljač, 7030 Shaner Dr., Walton Hills, OH 44146, tel. 439-8888
 Blagajničarka: Millie Lipnos
 Zapisnikar: Joseph Habjan
 Nadzorniki: Frank Urbancic, Anton Kaplan, William Ponikvar
 Odborniki: Louis Champa, Al Lipnos, Frank Hrovat, Louis Ferfolia, Bob Habjan, Martin Planišek, Anton Kaplan, Joseph Glivar, Eugene Vercek, Emma Urbancic
 Seje vsak četrti torek v mesecu ob 7.30 zv., v SND, 5050 Stanley Ave., Maple Hts., O., tel. 662-9731

Upravni odbor korporacije BARAGOV DOM, 6304 St. Clair Ave

Predsednik: Stanko Vidmar
 Podpreds.: Vinko Rožman
 Tajnik: Joze Melaher
 Blagajnik: Anton Oblak
 Gospodar: Frank Tominc
 Social Club: Janez Zakelj
 Nadzorni odbor: France Segar, Tomaž Slak, Lojze Bajc
 Odborniki: Anton Meglič, Joze Dovjak, Franc Kamin, Anica Kurbus, Viktor Tominec, Ferdo Sečnik, Janez Košir, Jože Cerar, Pavel Lavriša, Janez Semen
 in tudi zastopniki organizacij, ki prostore uporabljajo.
 Dom ima prostore za razne prireditve: partije, pogrešbine in ohceti. V domu je Slov. pisarna in knjižnica.
 Tel. št.: 881-9617

SLOVENSKA PRISTAVA, Inc.

Duhovni vodja: č.g. Viktor Tomc
 Predsednik: Dr. Mate Roesmann
 I. podpreds.: Frank Lovšin
 II. podpreds.: Lojze Mohar
 Tajnica: Mojca Slak, 5404 Starnard Ave., Cleveland, OH 44103, tel. 881-1725
 Blagajničarka: Marija Leben
 Zapisnikar: Vid Slemc
 Nadzorni odbor: Inž. Franček Gorenšek, John Hočevar, Peter Osenar
 Razsodišče: Inž. Ivan Berlec, Frank Kovačić, Frank Urankar
 Slovenska šola sv. Vida: Ivan Zakrajšek
 Slovenska šola Marije Vnebovzete: Valentin Ribič, Gabriel Mazi

Društvo upokojencev Slov. pristave Pensioner's Club of Slov. Pristava

Predsednik: Max Jeric
 Podpreds.: Avgust Dragar
 Tajnik: Frank Urankar, tel. 531-8982
 Blagajnik: Joze Dovjak
 Zapisnikar: Vili Zadnikar
 Nadzorni odbor: Franček Gorenšek, Frank Kastigar, Vinko Vrhovnik
 Odborniki: Stane Vidmar, Lojze Hribar, Joze Sojer, Angelca Hribar, Julka Mejač, Francka Kristanc, Mary Vrhovnik, Tončka Urankar

S.N.P.J. FARM, Heath Road Ladies Auxiliary

President: Betty La Macchia
 Vice President: Wilma Tibjash
 Rec. Secy.: Rosemary Toth
 Financial Secy.: Vida Zak, 1865 Sagamore Dr., Euclid, OH 44117, Tel. 481-6247
 Auditors: Dorothy Gorjup, Sophie Matuch, Eleanor Zevnik

Upokojenski klubi Pensioner's Clubs

FEDERATION OF AMERICAN SLOVENIAN PENSIONERS CLUBS

President: John Taucher
 Vice-Pres.: Frank Cesen, Jr.
 Secretary: Mae Fabec
 Treasurer: Joe Ferra
 Rec. Sec.: Louis Jartz
 Auditors: Tony Mrak, Henry Kersman, Frank Fabec
 Meetings every three months at alternate Slovenian homes, at 1 o'clock, the months of March, June, September and December.

KLUB SLOVENSKIH UPOKOJENCEV — ST. CLAIR OKROŽJE

Predsednica: Antoinette Krajc
 I. podpreds.: Irene Toth
 II. podpreds.: Angela Bolha
 Tajnik-blagajnik: Stanley Frank, 5919 Prosser Ave., Cleveland, O., 44103, tel. 391-9761
 Zapisnikarica: Anna Mack
 Nadzorni odbor: Jewel Karpinski, Frances Kotnik, Mary Turk
 Planning Coordinator: Edward Karnak

Sestanki se vrše vsak tretji petek v mesecu ob 1.30 pop. v prizidku Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

SLOVENE PENSIONERS CLUB of Euclid, Ohio

President: Frank Cesen
 1st Vice Pres.: John Kausek
 2nd Vice Pres.: Rose Lewis
 Rec. Secy.: Helen Levstick
 Fin. Secy.: Eleanor Pavey, 1125 E. 174 St., Cleveland, OH 44119, tel. 531-4445
 Treasurer: Emma Cesen
 Auditors: Mae Fabec, Caroline Lokar, Josephine Trunk
 Tour Guide: Rose Lewis
 Meetings: 1st Wed. of every month, beginning at 1 p.m. at the Slovenian Society Home, Recher Avenue

CLUB OF RETIRED SLOVENESE OF HOLMES AVENUE

Hon. Pres.: Gus Petelinkar
 President: John Habat
 Vice Pres.: Frank Zgonc
 Rec. Secy.: Jennie Tuma
 Fin. Secy.: Louise Fujda
 Auditors: Caroline Stefanovic, Lena Pavsek, Ed Fujda
 Federation Representatives: Gus Fabec, Henry and Emily Kersman
 alternate: Mazie Princ
 Sgt.-at-arms: Cecilia Rozman
 Sunshine Chairlady: Jennie Schultz, 19501 Pasnov Ave., Euclid, OH 44119, tel. 481-0339
 Meetings every 2nd Wednesday of the month at 1 p.m. at the Slovenian Home on Holmes Avenue

Ali je tudi Vaše društvo
zastopano v našem
Imeniku društev?

AMERIŠKA DOMOVINA
druži Slovence
po vsem svetu!